

Data złożenia planu Komisji Egzaminacyjnej _____

Podpis egzaminatora _____

Imię nazwisko ucznia

Uczeń klasy (np.12 b//4c)

Szkoły Średniej//Gimnazjum (nazwa szkoły)

**PLAN RAMOWY
WYPOWIEDZI NA USTNEJ CZĘŚCI SZKOLNEGO EGZAMINU MATURALNEGO
Z JĘZYKA POLSKIEGO**

TEMAT:

I. Literatura podmiotu:

- 1.
- 2.
- 3.

II. Literatura przedmiotu:

- 1.
- 2.

III. Ramowy plan wypowiedzi:

1. **Wstęp. Teza.**

- 1.1.
- 1.2.

2. **Rozwinięcie.**

- 2.1.
- 2.2.
- 2.3.
- 2.4.

3. Wnioski.

- 3.1.
- 3.2.

IV. Materiały pomocnicze:

(PODPIS!)

Data złożenia planu Komisji Egzaminacyjnej _____

Podpis egzaminatora _____

Imię nazwisko ucznia

Uczeń klasy (np.12 b/4c)

Szkoły Średniej//Gimnazjum (nazwa szkoły)

**PLAN RAMOWY
WYPOWIEDZI NA USTNEJ CZĘŚCI SZKOLNEGO EGZAMINU MATURALNEGO
Z JĘZYKA POLSKIEGO**

TEMAT: Język ogłoszeń prasowych w polskich periodykach na Litwie. Dokonaj analizy na stosownie wybranym materiale.

I. Literatura podmiotu:

Przykłady ogłoszeń prasowych z gazet „Kurier Wileński”, „Tygodnik Wileńszczyzny”, „Spotkania” (wrzesień – grudzień 2012 r.).

II. Literatura przedmiotu:

1. *Słownik poprawnej polszczyzny PWN*, red. A. Markowski, Warszawa 2005.
2. *Uniwersalny słownik języka polskiego*, pod red S. Dubisza, Warszawa 2003.
3. Mędelska Jolanta, *Język polski na Litwie w dziewiątym dziesięcioleciu XX wieku*, Bydgoszcz 1993.
4. Porayski-Pomsta Józef, *Komunikacja językowa*, w: *Nauka o języku dla polonistów*, red. S. Dubisz, Warszawa 1999, s. 19-66.
5. Geben Kinga, *Najnowsze lituanizmy w wariacie oficjalnym języka polskiego na Litwie*, „Acta historica Universitatis Klaipedensis”, t. 16, 2008, s. 239-246.
6. Geben Kinga, *Nowe tendencje leksykalne w języku polskiej inteligencji mieszkającej na Wileńszczyźnie*, „Poradnik Językowy” 2004, Nr. 8, s. 64-71.
7. Zgólkowie Halina i Tadeusz, *Świat wartości w leksyce ogłoszeń towarzyskich i matrymonialnych*, w: *Język a kultura*, t. 13, red. A. Dąbrowska, J. Anusiewicz, Wrocław 2000, s. 327-332.

III. Ramowy plan wypowiedzi:

1. Wstęp. Teza.

- 1.1. Ogłoszenie to gatunek tekstu użytkowego, który spełnia głównie funkcję informacyjną (komunikatywną), ale też nakłaniającą (perswazyjną)
- 1.2. Język ogłoszeń prasowych na Wileńszczyźnie zawiera elementy regionalnej odmiany polszczyzny.

2. Rozwinięcie.

- 2.1. Wypowiedzi o funkcji informacyjnej (komunikatywnej) oraz nakłaniającej (perswazyjnej).
- 2.2. Charakterystyka różnych kategorii ogłoszeń ze względu na ich tematykę, intencję (cel) oraz formę przekazu.
- 2.3. Charakterystyka ogłoszeń prasowych, zamieszczanych w periodykach polskich na Litwie.
- 2.4. Analiza językowa ogłoszeń.
 - 2.4.1. Omówienie charakterystycznych cech gatunku dostrzeżone w analizowanych tekstach (m.in. informatywność, zwięzłość, uwzględnienie odbiorcy, wartościowanie, językowe

środki perswazji, środki stylistyczne, specyficzne słownictwo, frazeologia, utarte frazy)-na zgromadzonych przykładach.

- 2.4.2. Regionalne cechy języka polskiego w tekstach ogłoszeń zamieszczanych w polskich środkach masowego przekazu na Litwie (słownictwo, gramatyka, inne osobliwości językowe w zgromadzonych przykładach).

3. Wnioski.

- 3.1. Ogłoszenia (zawiadomienia) to gatunek tekstu użytkowego, w którym znajdują wyraz specyficzne cechy językowe i stylistyczne (np. ogłoszenia mają zwięzłą budowę, wykorzystują zdania pojedyncze, utarte frazy, zdarzają się skróty myślowe; ogłoszenia zawierają elementy stylu oficjalnego i urzędowego; niekiedy wprowadza się język potencjalnego odbiorcy, pozytywne wartościowanie i słownictwo oceniające. Dużą rolę w skuteczności tego gatunku użytkowego odgrywa układ graficzny tekstu (wielkość pisma, kolor lub inne wyróżnienie istotnych elementów treści).
- 3.2. Najczęściej spotykane elementy regionalne w języku ogłoszeń: w słownictwie – zapożyczenia oraz kalki wyrazowe i znaczeniowe z języka litewskiego i rosyjskiego, wyrazy przestarzałe lub użyte w niewłaściwym znaczeniu, w gramatyce – kalki składniowe z języka litewskiego, niewłaściwe formy fleksyjne, w stylu – osobliwe zwroty adresatywne. Elementy te jednak nie są zbyt liczne i występują tylko w niektórych ogłoszeniach i periodykach.

IV. Materiały pomocnicze:

Aneks z materiałami – wycinki prasowe ogłoszeń.

(PODPIS!)

Data złożenia planu Komisji Egzaminacyjnej _____

Podpis egzaminatora _____

Imię nazwisko ucznia

Uczeń klasy (np.12 b/4c)

Szkoły Średniej//Gimnazjum... .. (nazwa szkoły)

**PLAN RAMOWY
WYPOWIEDZI NA USTNEJ CZĘŚCI SZKOLNEGO EGZAMINU MATURALNEGO
Z JĘZYKA POLSKIEGO**

TEMAT: Jak cierpienie wpływa na człowieka? Przedstaw obraz cierpienia w literaturze różnych epok.

I. Literatura podmiotu:

1. *Księga Hioba*. w: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu: *Biblia Tysiąclecia*. Oprac. zespół biblistów polskich. Poznań – Warszawa 1982.
2. Mickiewicz Adam. *Dziady*, cz. IV, III. Warszawa 1992.
3. Borowski Tadeusz. *Dzień na Harmenzach, Proszę państwa do gazu* w: Borowski Tadeusz, *Utwory wybrane*, oprac. Andrzej Werner, Wrocław 1991.
4. Herling-Grudziński Gustaw. *Wieża* w: Herling-Grudziński Gustaw, *Pisma zebrane*, pod red. Zdzisława Kudelskiego, Warszawa 1997

II. Literatura przedmiotu:

1. Chrzastowska Bożena, *Dramatyczne pytania Herlinga-Grudzińskiego (Wieża i inne opowiadania)*, [w:] *GLOSARIUSZ od Młodej Polski do współczesności. Materiały do kształcenia literackiego w szkole średniej*, pod red. T. Patrzalka, Wrocław 1986-89.
2. Cierpienie. List z Taize, 2003 r. Dostępny w Internecie: http://www.taize.fr/pl_article425.html
3. *Historia literatury polskiej. Literatura współczesna 1939-1956*, t. IX, Wydawnictwo SMS, Bochnia- Kraków 2002.
4. Januszewski Tomasz, *Słownik pisarzy i lektur dla szkół średnich*, Warszawa 1990.
5. Świderkówna Anna, *Rozmowy o Biblii*, Warszawa 1994.
6. Werner Andrzej, *Zwyczajna Apokalipsa. Tadeusz Borowski i jego wizja świata obozów*, Warszawa 1981.
7. Witkowska Alina, *Literatura romantyzmu*, Warszawa 1987.

III. Ramowy plan wypowiedzi:

4. Wstęp. Teza.

- 1.1. Zdefiniowanie pojęcia cierpienia. Przyczyny cierpienia: ból, strach, choroba, śmierć kogoś bliskiego, nieszczęśliwa miłość, niewola. Cierpienie może być fizyczne i duchowe. Cierpienie może być udziałem nie tylko jednego człowieka, ale też całego pokolenia i narodu.
2. **Rozwinięcie.** Analiza budujących i niszczących skutków cierpienia na przykładzie bohaterów literackich.

- 2.1. Hiob - symbolem cierpliwości i godności w cierpieniu. Człowiek przekonany o swej uczciwości, szukający odpowiedzi na odwieczne pytanie: dlaczego na człowieka bogobojnego spadają nieszczęścia, jaki jest sens cierpienia niezawinionego? (*Księga Hioba*)
- 2.2. Dramat nieszczęśliwej miłości, która może przynieść zarówno szczęście, jak i gorycz oraz wątplenie w sens życia (*Dziady* cz. IV).
- 2.3. Cierpienie w imię wyznawanych idei (*Dziady* cz. III).
 - a) Postawa prometejska Konrada utożsamiającego się z ojczyzną.
 - b) Cierpienie narodu polskiego jako wielka misja („Polska Chrystusem narodów”).
- 2.4. Wojna niosąca ze sobą cierpienia, które kaleczą psychikę i przekraczają ludzką wytrzymałość (opowiadania T. Borowskiego).
- 2.5. Cierpienie, wpisane w egzystencję człowieka, jest próbą, która może zniszczyć Człowieka a może pomóc mu poznać siebie i zbliżyć się do Boga i innego człowieka (*Wieża* G. Herlinga-Grudzińskiego).

3. **Wnioski.**

- 3.1. Cierpienie fizyczne i duchowe dotyka w mniejszym lub większym stopniu każdego, jednak cierpiący bohater literacki jest w swoim cierpieniu, które staje się jego piętnem, przeważnie osamotniony.
- 3.2. Cierpienie może być ofiarą w imię ideałów.
- 3.3. Cierpienie może być dla jednostki zarówno źródłem uniesienia, jak i niszczenia.
- 3.4. Cierpienie może być sprawdzianem dla człowieka.
- 3.5. Jednostki silne przyjmują cierpienie jako wyzwanie na drodze do doskonałości.

IV. Materiały pomocnicze:

Prezentacja multimedialna (potrzebne: laptop, projektor multimedialny).

(PODPIS!)